

A szerződésátruházás alakiságára az annak tárgyát képező szerződés alaki szabályai irányadóak.

Ha szerződésátruházás írásbeli formában érvényes és az alakiság e követelményét a felek megsértik, akkor az a szerződés érvénytelenségét – és nem létre nem jöttét – eredményezi.
Alkalmazott jogszabályok: Ptk.6:208-211.§, 6:6.§, 6:63.§

Győri Ítéltábla Gf.IV.20.117/2021/11.

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a 2017. március 1. napján előterjesztett kérelem alapján a felperes ellen indult felszámolási eljárás kezdő időpontja 2018. február 28.
- [2] A felperes és az I. r. alperes között 2017. április 28-án kötött megállapodás preambulumban a szerződő felek megállapították, hogy a felperesnek az I. r. alperessel szemben 255.301.000,-Ft és kamatai összegű bérleti díj tartozása halmozódott fel. A felperes a szerződés 1. pontjában nevesített kilenc, tulajdonát képező ingatlanból nyolc ingatlanra a birtoklási jogát a szerződés 2. pontjában rögzítettek szerint a 2017. április 26. napján létrejött szerződés alapján az V.r. alperes javára, a kilencedik ingatlan birtoklási jogát a 2017. április 26. napján létrejött szerződés alapján a III.r. alperesre – megosztva a 2013. március 29-i megállapodás alapján a IV.r. alperessel, valamint a 2015. szeptember 14. napján kötött megállapodás alapján a II.r. alperessel - bérleti díj fejében átengedte. A szerződés 3. pontja szerint a felperes valamennyi ingatlan birtoklásának, használatának, hasznosításának, hasznai szedésének jogát határozott időre – a szerződés aláírásától számított 5 évre – ellenérték fejében vétel jogcímén átruházta az I. r. alperesre.
- [3] A szerződés 3. pontja ezt meghaladóan tartalmazta, hogy az I. r. alperes a szerződés aláírásával a szerződésben meghatározott időre a tulajdonos helyébe lép az átruházott jog tekintetében. A felek megállapodtak abban is, hogy a felperes, mint szerződésből kilépő a 2017. április 28-ai megállapodás 2. pontjában megnevezett bérleti szerződések szerint öt megillető pozíciót az I. r. alperesre, mint szerződésbe belépőre ruházza át. Ugyanez a szerződési pont rögzítette, hogy a szerződésbe belépő félre átszálló jogosultság biztosítéka fennmarad, a szerződésbe belépő félre átszálló kötelezettség teljesítésének biztosítéka pedig megszűnik. A megállapodás 4. pontjában a felek a jogátruházás ellenértékét 256.000.000,-Ft + ÁFA-ban határozták meg, amelyet az I. r. alperes a felperes javára számla alapján a szerződés aláírásától számított 30 napon belül volt köteles megfizetni. A szerződés 5. pontja külön tartalmazta, hogy az I. r. alperes, mint ingatlanhasznosító az átruházott, a 2. pontban körülírt bérleti szerződések vonatkozásában a bérbeadó helyébe a szerződés keltének napjával belép, ezáltal őt illetik az ebből származó jogok és kötelezettségek. A szerződés 6. pontjában a felek az I. r. alperes javára a 2. pontban meghatározott szerződésekkel érintett ingatlanokra együttesen és külön-külön is elővásárlási jogot alapítottak. A megállapodást a III., IV., V. r. alperes aláírta, a II. r. alperes arra írásban egy kiegészítő javaslatot tett. Az így megküldött, aláírt javaslatra a felperes és az I. r. alperes nem reagált. Ezt követően a II. r. alperes a bérbe adó személyének változását elfogadva az I. r. alperesnek fizette a bérleti díjat.
- [4] Az I. r. alperes a 2017. április 28-i szerződés szerinti ellenértéket nem fizette meg. A 2017. május 30-i levelében az ekkor már összesen 325.120.000,-Ft-os tartozását beszámította a

felperest terhelő, a levélben kamatokkal együtt 325.243.738,-Ft-os összegben megjelölt bérleti díj tartozásba.

- [5] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a 2015. szeptember 9-i bérleti szerződés szerint a II. r. alperesnek 2015. szeptember 14-től havonta 276.360,-Ft + ÁFA, a III. r. alperesnek a 2017. április 26-i bérleti szerződés alapján 2017. évben 900.000,-Ft + ÁFA, 2019. évtől pedig a felek külön megállapodásban rögzítetteknek megfelelő összegű, a IV. r. alperesnek a 2013. március 29-i bérleti szerződés alapján 600.000,-Ft + ÁFA, az V. r. alperesnek a 2017. április 26-i bérleti szerződés szerint 2017. évben 4.200.000,-Ft + ÁFA havi bérleti díjat kellett fizetnie az I. r. alperes felé.
- [6] A törvényszék rögzítette, hogy 2017. május 1. és 2021. február 28. között a II. r. alperes összesen 12.712.560,-Ft, a III. r. alperes 49.800.000,-Ft, a IV. r. alperes 18.600.000,-Ft, míg az V. r. alperes 179.200.000,-Ft bérleti díjat fizetett az I. r. alperesnek.
- [7] Az I. r. alperes az V. r. alperessel kötött szerződést a fennálló díjhátralékra tekintettel 2019. december 31-i időponttal felmondta és a bérleti szerződésével érintett ingatlanokat egy kivételével birtokába vette.
- [8] A III. r. alperes 2018. április 3-án küldte meg a szerződésátruházó megállapodást, valamint több bérleti szerződést a felperes felszámolója részére.
- [9] A felszámoló az I. r. alperesnek a bérleti díj tartozásra alapított hitelezői igényét vitatottként igazolta vissza, utóbb azt elutasította. Az e felszámolói intézkedéssel szemben előterjesztett, a kifogást elutasító elsőfokú határozat a Győri Ítéltábla Fpkhf.IV.25.400/2020/2. számú végzésével emelkedett jogerőre.
- [10] A felperes felszámolója a jelen per tárgyát képező 2017. április 28-án kelt szerződést az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 47. § (1) bekezdésére hivatkozva a 2018. június 4-én kelt, az I. r. alperes részére 2018. június 7-én kézbesített levelével felmondta.
- [11] A Dunaújvárosi Járásbíróság a 3.G.40.022/2019/26. számú jogerős ítéletében megállapította, hogy a 2017. április 28-i szerződésben külön nem nevesített, további ingatlanra kötött bérleti szerződés a felperes és a III. r. alperes között létrejött és az a jelen perbeli 2017. április 28-i megállapodással érvényesen átruházásra került.
- [12] A felperes a keresetlevelét 2018. augusztus 1-én nyújtotta be az elsőfokú bírósághoz. Módosított kereseti kérelmét akként tartotta fenn, hogy elsődlegesen a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:208. §-ára alapítottan annak megállapítását kérte, hogy a 2017. április 28-i megállapodás nem jött létre. Kérte, hogy a törvényszék kötelezze az I. r. alperest jogalap nélküli gazdagodás címén 261.512.560,-Ft, valamint 2021. március 1. napjától az ítélet jogerőre emelkedésének napjáig havi 1.176.360,-Ft + ÁFA megfizetésére. Másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy a 2017. április 28-i megállapodás érvénytelen. Kérte, hogy az elsőfokú bíróság elsődlegesen jogalap nélküli gazdagodás címén, másodlagosan használati díj címén kötelezze az I. r. alperest 261.512.560,-Ft, valamint 2021. március 1-től az ítélet jogerőre emelkedésének napjáig havi 1.176.360,-Ft + ÁFA megfizetésére. A II-V. r. alpereseket mindezek türéseire kérte kötelezni. Érvényesíteni kívánt jogként a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontját, 40. § 1/a) pontját [helyesen: 40. § (1/a) bekezdését], a Ptk. 6:89. § (1) és (2) bekezdését,

továbbá a Ptk. 6:208. § (1) és (2) bekezdését, 6:112. §-át, valamint 6:579. § (1) bekezdését jelölte meg. Álláspontja szerint az I.r. alperes tévesen hivatkozott arra, hogy zálogjogos hitelező, mert hitelezői igénye befogadásakor sem minősítette őt ekként a felszámoló. Másrészt amennyiben az I. r. alperesnek zálogjoga is lenne, azt megelőzné a MOKK zálogjogi nyilvántartásába bejegyzett, a perben nem álló X. Bank Nyrt-t megillető keretbiztosítéki ingó zálogjog.

- [13] Az I. r. alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a Cstv. 40. §-ára alapított kereseti kérelem kapcsán a felperes a perindítási határidőt elmulasztotta, ezért a Pp. 176. § (1) bekezdés i) pontja szerint ugyancsak a keresetlevél visszautasításának lenne helye. A módosított kereseti kérelmet követően alaki védekezésként hivatkozott arra, hogy az általa csatolt, 2020. január 20-án kelt és 2020. február 26-án jogerőre emelkedett, a Dunaújvárosi Járásbíróság 3.G.40.022/2019/26. számú ítélete ítélt dolgot teremt a jelen per tárgyát képező igény vonatkozásában, ezért a Pp. 176. § (1) bekezdés d) pontjában írtakra figyelemmel a per megszüntetése indokolt.
- Érdemben is vitatta a kereseti követelés jogalapját és összecszerúságát. Előadta, hogy a felperes nem fejtette ki, hogy mely személyek jognyilatkozatának hiánya eredményezi a szerződés létre nem jöttét. Hivatkozott arra, hogy a Pp. 172. § (3) bekezdése szerinti feltételek hiányára figyelemmel megállapítási kereset előterjesztésének nincs helye. Álláspontja szerint a perbeli szerződés létrejött, a jogátruházási szerződés nem követel meg írásbeli alapot, mivel a Ptk. szerint arra a tartozásátvállalás és az engedményezés szabályai az irányadók. Kifejtette, hogy a szerződésátruházás nem minősül szerződésmódosításnak. Valamennyi bérlő elfogadta a szerződésátruházás tényét, a bérbe adó személyének megváltozását. Amennyiben a szerződés az alakiság megsértésével jött volna létre, úgy az a Ptk. 6:94. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel utóbb konvalidálódott: a szerződő felek ténylegesen nyilatkoztak, a visszterhes jogügylet teljesezésbe ment.
- Álláspontja szerint a másodlagos kereseti kérelem sem lehet alapos, mivel a visszterhes ügylet nem csökkentette, hanem ellenkezőleg, növelte a felperes vagyont. Nem állapítható meg, hogy az I. r. alperes a többi hitelezővel szemben előnyre tett volna szert, figyelemmel arra is, hogy őt zálogjog illette meg az adós vagyontárgyain. A felperes eredményesen nem támadhatja meg a szerződést és díjat sem követelhet vissza, mert a bérleti díjat átengedésével valójában a zálogtárgy egyenértékű fedezettel való helyettesítése történt meg, figyelemmel a Ptk. 5:104. §-ában írtakra.
- [14] A II. r. alperes ugyancsak a kereset elutasítását kérte. Az I. r. alperessel egyezően hivatkozott arra, hogy a Cstv. 40. §-ára alapított kereseti kérelem elkésett, továbbá nem állapítható meg egy hitelező előnyben részesítése a többi hitelező hátrányára, az I. r. alperest törvényes zálogjog illette meg.
- Osztotta az I. r. alperes álláspontját azt illetően, hogy megállapítási keresetnek nincs helye, a jogátruházási szerződés nem írásbeli alakhoz kötött, de amennyiben az alakiság megsértésével is jött volna létre a szerződés, azt a felek konvalidálták. Előadta, hogy az általa kötött bérleti szerződéssel érintett, B., H. út 4. szám alatti ingatlanon nem található helyiség, ezért arra az 1993. évi LXXVIII. törvény (Ltv.) rendelkezései nem vonatkozhatnak.
- [15] A III. és V.r. alperesek az I. és II. r. alperes védekezését osztva a kereseti kérelem elutasítását kérték.
- [16] A IV. r. alperes ugyancsak a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy vele szemben kereseti kérelem nem került előterjesztésre. Hangsúlyozta, hogy sem a kényszerű, sem a célszerűségi pertársaság jogszabályi feltételei nem állnak fenn vele szemben.

- [17] Valamennyi alperes hivatkozott a pertársaság kapcsán arra, hogy a Pp. 173. § (2) bekezdés b) pontja szerinti feltétel a jelen perben nem teljesül, a felperes meg nem engedett keresethalmazatot terjesztett elő.
- [18] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest az I. r. alperes javára 3.810.000,-Ft, a II. r. alperes javára 1.270.000,-Ft, a III. r. alperes és V. r. alperes javára személyenként 381.000,-Ft, a IV. r. alperes javára 200.000,-Ft perköltség, az állam javára külön felhívásra 1.500.000,-Ft feljegyzett illeték megfizetésére.
- [19] A törvényszék az alperesek alaki védekezését alaptalannak találta. Hangsúlyozta, hogy a felperes a perfelvételi szakban terjesztett elő megengedett keresetváltoztatást, amely visszautasításának nem volt helye. Mind az elsődleges, mind a másodlagos kereseti kérelem valamennyi alperest érintette. A Pp. 173. § (2) bekezdése szerinti feltételek teljesültek, ugyanaz a jogviszony került elbírálásra valamennyi alperes esetében. Mind az elsődleges, mind a másodlagos kereseti kérelem a törvényszék hatáskörébe tartozott. A per tárgyát képező szerződés 8.2. pontjában a felek a hatáskörtől függően a Dunaújvárosi Járásbíróság, illetőleg a Székesfehérvári Törvényszék kizárólagos illetékességét kötötték ki.
- [20] Az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a 2017. április 28-i szerződés nem a Ptk. 6:220. §-a szerinti jogátruházás, hanem a Ptk. 6:208. §-a szerinti szerződésátruházás. Rámutatott, hogy ezt az értelmezést támasztja alá a szerződés 2. és 5. pontja. Hangsúlyozta, hogy a szerződésben a felek nem választották szét a bérbeadó jogosultságait és kötelezettségeit, hanem a bérbeadói pozíciót, mint egészet ruházta át a felperes az I. r. alperesre. A háromoldalú megállapodás létrejöttéhez a bérlők részéről gyakorlatilag nem is volt többre szükség, mint hozzájárulásukra, ami igazolhatóan megtörtént. Abból a tényből, hogy a bérlők utólag írták alá, illetőleg egészítették ki a szerződést, nem következik az, hogy a megállapodás jogátruházás lenne, mert a perbeli szerződést nem a megkötés módja, hanem tartalma alapján kell minősíteni. Az I. r. alperes a bérbe adói kötelezettségeket is vállalta, így például biztosítást kötött az ingatlanokra. Rámutatott, hogy a Dunaújvárosi Járásbíróság előtt folyamatban volt perben a jelen per III. r. alperese, felperese és I. r. alperese egyezően szerződésátruházásnak tekintették a megállapodást.
- [21] A szerződés létrejött, illetőleg a megkötésének esetleges alaki hibája eltérő jogkövetkezményt jelen, az alaki hiba legfeljebb érvénytelenséget vonhat maga után. A bíróság osztva az alperesek jogi okfejtését arra az álláspontra helyezkedett, hogy az Ltv. írásbeliséget előíró rendelkezéseiből nem következik, hogy a szerződésátruházó megállapodást is írásban kellene megkötni. A Ptk-nak a szerződésátruházásra vonatkozó rendelkezései alaki kötöttséget nem írnak elő, e vonatkozásban a törvényszék egyetértett a Dunaújvárosi Járásbíróság 3.G.40.022/2019/26. számú ítéletében kifejtettekkel. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a perbeli szerződés létrejött. Rámutatott, hogy a felek a szerződésmódosítását, kiegészítését, annak 8.3. pontjában írásbeli alakhoz kötötték. Ez az írásbeli alaki feltétel azonban teljesült, hiszen a II. r. alperest kivéve az alperesek és a felperes a szerződést aláírta, míg a II. r. alperes kiegészítő javaslata csak a szerződés megszűnésére vonatkozott, a szerződésátruházás tényét a II. r. alperes elfogadta.
- [22] A másodlagos kereseti kérelemmel kapcsolatban a Cstv. 2017. április 28-án hatályos 40. § (1) bekezdés c) pontjára alapítottna a törvényszék kifejtette, hogy a megtámadáshoz szükséges adatokról a felperes a III. r. alperes által 2018. április 3-án megküldött iratokból értesült. Ugyan az alperesek a tudomásszerzés ezen időpontját vitatták, de az elsőfokú bíróság az

adóhatóságnak a bíróság megkeresésére adott válasza alapján a tudomásszerzés időpontját illetően a felperesi előadást igazoltnak találta. Mindemellett azt állapította meg, hogy a 90 napos keresetindítási határidő 2018. július 3-án letelt, a felperes pedig a keresetlevelet elkésetten, 2018. augusztus 1-én terjesztette a bíróság elé. Ezért a szerződésátruházási megállapodás érvénytelenségével kapcsolatos keresetet, annak elkésettsége okán utasította el.

- [23] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását kérte elsődlegesen akként, hogy az ítéletábra az elsődleges kereseti kérelemnek megfelelően állapítsa meg, a szerződés nem jött létre. Másodlagos fellebbezési kérelme arra irányult, hogy az ítéletábra állapítsa meg a másodlagos kereseti kérelemnek megfelelően a perbeli szerződés érvénytelenségét. Mindkét fellebbezési kérelme alapjaként a Pp. 383. § (1) és (3) bekezdését jelölte meg. Harmadlagos fellebbezési kérelmét a Pp. 381. §-ára alapította, ebben az egész elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Kérte az alperesek perköltségben marasztalását. Arra hivatkozott, hogy az Ltv. 1. §-ából, 91/A. § 12. pontjából követően az Ltv. 2. § (5) bekezdése alapján a perbeli szerződés tárgyát képező ingatlanokra csak írásban lehetett szerződést kötni. A Ptk. 6:70. § (1) bekezdéséből következően a Ptk. 6:4. § (2) bekezdése a jelen eljárásban ezért nem alkalmazható. Az írásbeliség a szerződésátruházás jogátruházás esetén sem mellőzhető. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az általa hivatkozott, a Győri Ítéletábra Gf.II.20.180/2020/8/I. számú ítéletét azt illetően, hogy a jelen per tárgyát képező megállapodás nem szerződésátruházás, hanem jogátruházás. A másodlagos kereseti kérelmet elutasító ítéleti döntést azzal támadta, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdését módosító 2017. évi XLIX. törvény 39. § 6. pontjára és a Cstv. 83/R. §-ában foglaltakra figyelemmel a szubjektív keresetindítási határidő a jelen eljárásban 120 nap. Az elsőfokú bíróság – tévesen – a jogvita keletkezésének időpontjához csoportosította a Cstv. vonatkozó eljárási szabályait, ez pedig arra az eredményre vezetne, hogy egy adott felszámolási eljárás keretén belül kellene különböző eljárási rendeket alkalmazni attól függően, hogy a jogvita mikor keletkezett, a megtámadni kívánt szerződés mikor kelt. Hivatkozott ezzel kapcsolatban azokra a jogirodalmi álláspontokra, amelyek szerint 2017. július 1-től kezdődően a tudomásszerzéstől számított 120 napja van a felszámolónak arra, hogy a Cstv. 40. §-ára alapított kereseti kérelmet terjesszen elő.
- [24] A IV. r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybehagyását kérte.
- [25] Az I., III. és V. r. alperes a másodfokú eljárásban 9. sorszám alatt „fellebbezési ellenkérelmet és kézbesítési kifogás” megnevezésű beadványt terjesztett elő. A beadvány kézbesítési kifogást nem tartalmaz, a fellebbezési ellenkérelem pedig – amint arról az ítéletábra az I., III. és V. r. alperest a 10. sorszám alatti végzésében tájékoztatta – elkésett, ezért hatálytalan.
- [26] A fellebbezés az alábbiak szerint részben nem alapos, részben pedig annyiban alapos, hogy a másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában a törvényszék ítélete az érdemi felülbírálatra alkalmatlan.
- [27] Az alperesek alakai védekezésére tekintettel az ítéletábra elsőként azt vizsgálta, hogy az elsőfokú eljárásban történt-e olyan eljárási szabályszegés, amely a Pp. 370. § (3) bekezdésének alkalmazását indokolná. Az ítéletábra osztja a törvényszéknek az I. r. alperes eljárási kifogásai tárgyában hozott 39. sorszám alatti végzésének indokolásában, valamint a támadott ítélet indokolásában foglaltakat.

- [28] Az I. r. alperes a 39. sorszám alatti végzés megállapításait az ítélet elleni fellebbezésben nem támadta meg, a módosított kereseti kérelem kapcsán fenntartott eljárási kifogásokkal kapcsolatban pedig a következők állapíthatók meg: a Dunaújvárosi Járásbíróság 3.G.40.022/2019/26. számú ítélete nem minősül a jelen per eldöntése szempontjából a Pp. 360. § (1) bekezdése szerinti ítélt dolognak, tekintettel arra, hogy a Dunaújvárosi Járásbíróság előtti perben a jelen eljárás valamennyi alanya nem vett részt, ezért a Pp. 176. § (1) bekezdés d) pontja alapján sem a keresetlevél visszautasításának, sem a Pp. 240. §-ában írtakra figyelemmel megszüntetésének nincs helye. Osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját azzal kapcsolatban, hogy a meg nem engedett keresethalmazattal kapcsolatos alperesi érvelés sem alapos. Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a Pp. 173. § (2) bekezdés b) pontjában feltételként meghatározott kizárólagos illetékesség, mint a keresethalmazat előterjesztésének akadálya nem áll fenn. Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy mind az elsődleges, mind a másodlagos kereseti kérelem a Pp. 36. §-a szerinti kényszerű pertársaságot eredményez az alperesek között. Helyes az is, hogy mind az elsődleges, mind a másodlagos kereseti kérelem a Pp. 36. §-a szerinti kényszerű pertársaságot eredményez az alperesek között. Helytálló az is, hogy maga a támadott szerződés rendelkezett úgy a felek hatáskörtől függően a Székesfehérvári Törvényszék kizárólagos illetékességét kötik ki, márpedig az alperesek védekezése kifejezetten arra irányult, hogy a perbeli szerződés érvényesen létrejött. Erre tekintettel a törvényszék illetékességének hiányára hivatkozó alperesi érvelés nem foghatott helyt. Megjegyzi az ítéltábla, hogy a Pp. 173. § (2) bekezdés b) pontja szerinti kizárólagos illetékességre egyébként az alperesek nem is hivatkoztak. A Pp. 26. § vagy 27. § (2) bekezdése szerinti, a Székesfehérvári Törvényszék illetékességén túli, a törvény szerinti kizárólagos illetékességű bíróságot nem jelöltek meg, a Pp. 25. §-a szerinti általános illetékesség pedig nem azonosítható a kizárólagos illetékességgel.
- [29] Az érdemi kérdés, hogy a megállapítási kereset előterjesztésének helye van-e a Pp. 172. § (3) bekezdése alapján, így önmagában ez az alperesi védekezés nem ad alapot a per megszüntetésére. Mindezekre figyelemmel az ítéltábla nem talált olyan eljárási szabálysértést az elsőfokú eljárásban, amelyre a felek figyelmét fel kellett volna hívnia, illetőleg amely az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezését eredményezné.
- [30] Megjegyzi az ítéltábla, teljes mértékben téves az az alperesi hivatkozás, amely szerint a felperes kizárólag a Pp. 172. § (3) bekezdése szerinti megállapítási keresetet terjesztett elő. A felperes mind az elsődleges, mind a másodlagos kereseti kérelme vonatkozásában jogkövetkezmények alkalmazását is kérte. Sem a szerződés létre nem jöttére, sem a szerződés érvénytelenségére alapított kereseti kérelem esetén a fél nincs elzárva attól, hogy a szerződés létre nem jöttének, illetőleg érvénytelenségének megállapítását kérje az általa kért jogkövetkezmények alkalmazása mellett.
- [31] Az elsődleges, a szerződés létre nem jöttére vonatkozó kereseti kérelmet illetően a fellebbezés helytállóan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet egyáltalán nem tért ki a felperes által hivatkozott, a Győri Ítéltábla által Gf.II.20.180/2020/8/I. szám alatt hozott ítéletben írtakra. Ennek azonban az alábbiak szerint nincs jelentősége. A Győri Ítéltábla Gf.II.20.180/2020/8/I. számú ítélete a perbeli megállapodást jogátruházásnak, míg a Dunaújvárosi Járásbíróság jogerős 3.G.40.022/2019/26. számú ítélete ugyanezt a megállapodást szerződésátruházásnak minősítette. A jelen eljárás szempontjából egyik jogerős határozat sem képez ítélt dolgot. A Győri Ítéltábla Gf.II.20.180/2020/8/I. számú ítéletének indokolásából kitűnően abban az eljárásban nem kerültek csatolásra azok az iratok, amelyekből az állapítható meg, hogy a 2017.

április 28-i megállapodást a III. r. és IV. r. és V. r. alperes is aláírta, a II. r. alperes pedig azt kiegészítéssel kívánta elfogadni. Abból, hogy a bérlők a szerződést aláírták, a felperes és az I. r. alperes maga is szükségét látta annak, hogy a bérlők az ügylethez hozzájáruljanak, továbbá a szerződés 3. és 5. pontjából - annak tükrében, hogy a bérlők a 2017. április 28-i megállapodást ugyan nem teljes körűen, de aláírták – az következik, hogy a perbeli szerződés nem jogátruházás, hanem szerződésátruházás.

- [32] A felek között vita volt azt illetően, hogy a szerződésátruházással kapcsolatban a Ptk. megfogalmaz-e alaki követelményeket. Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy amennyiben vannak is ilyen alaki követelmények, úgy azok megsértése nem a szerződés létre nem jöttét, hanem annak érvénytelenségét eredményezi.
- [33] Az ítélet tábla megjegyzi, hogy a jogirodalomban a szerződésátruházást vagy szerződésmódosításnak, vagy novációnak tekintik. Az ítélet tábla szerint a kötelelem folytonosságát szem előtt tartó első álláspont a helyes (lásd pl. Wellmann György: Néhány jogértelmezési kérdés a Ptk. kötelmi jogi könyvéből gazdaság és jog 2020/11-12., 10-15. oldal). Ebből következően a szerződésátruházás alakiságára az annak tárgyát képező szerződés alaki szabályai irányadók. Ugyanerre a megállapításra jut a Ptk. Nagykommentárja (a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja III. kötet Opten Informatikai Kft., Budapest 2014. 491. oldal). Mindebből azonban csak az következik, hogy a perbeli szerződésátruházás írásbeli formában érvényes. Amennyiben az alakiság e követelményét a felek megsértik, akkor az a szerződés érvénytelenségét – és nem létre nem jöttét – eredményezi.
- [34] A szerződés létre nem jötté és az érvénytelenség – bár a jogkövetkezményeket illetően vezethet azonos eredményre – két egymással nem azonosítható esetkört jelent. A szerződés akkor nem jön létre, ha a felek a lényeges kérdésekben nem nyilvánítják ki egybehangzó akarataikat, vagyis a felek között nincs konszenzus. Az érvénytelen szerződés esetén ugyanakkor a felek közötti konszenzus létrejött, de valamilyen más okból a szerződés semmissé, vagy megtámadhatóvá válik. A felperes az elsődleges kereseti kérelem kapcsán arra hivatkozott, a szerződés azért nem jött létre, mert azt a felek nem írásban kötötték. Az elsőfokú bíróság a fentiek kifejtettek szerint helytállóan mutatott rá arra, hogy az alakiság megsértése nem eredményezi a szerződés létre nem jöttét, ezért helyesen döntött, amikor az elsődleges kereseti kérelmet elutasította.
- [35] A másodlagos kereseti kérelemmel kapcsolatban a törvényszék tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a felperes a Cstv. 40. § (1) bekezdése szerinti megtámadási határidőt elmulasztotta. A megtámadási határidő számítása szempontjából a következő tényállási elemeknek van jelentősége: A támadott szerződést a felek 2017. április 28-án kötötték, a felperes ellen indult felszámolási eljárás kezdő időpontja 2018. február 28., a felszámoló 2018. április 3-án jutott azon adatok birtokába, amelyek számára a szerződés Cstv. 40. § (1) bekezdése szerinti megtámadását lehetővé tették.
- [36] A szerződéskötés időpontjában hatályos Cstv. 40. § (1) bekezdése szerint a felszámoló a tudomásszerzéstől számított 90 napon belül (szubjektív határidő), de legfeljebb a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított egyéves jogvesztő határidőn belül (objektív határidő) indíthatja meg a Cstv. 40. §-a szerinti pert. A 2017. évi XLIX. törvény 39. § 6 pontja 2017. július 1. napjától a szubjektív határidőt 120 napra módosította.

- [37] A Cstv. 83/R. § (1) bekezdés a) pontja szerint a törvénynek a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény, valamint az azzal összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi XLIX. törvénnyel (a továbbiakban: 2017. évi XLIX. törvény) megállapított rendelkezéseit - a (2)-(3) bekezdésben meghatározott kivétellel, valamint a (4) és (5) bekezdésben foglaltak figyelembevételével - a 2017. évi XLIX. törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell a hatályba lépést követően megkezdett eljárási cselekményekre (a) pont), a hatályba lépést követően keletkezett tényekre és megkezdett intézkedésekre (b) pont), valamint a hatályba lépést követően megkezdett vagyonértékesítésre (c) pont). A felszámoló perindítása nem eljárási cselekmény, nem az eljárás során keletkezett tény vagy intézkedés és nem minősül vagyonértékesítésnek sem. A megváltozott szubjektív perindítási határidő alkalmazhatóságával kapcsolatban a felperes fellebbezésében helytállóan mutatott rá arra, hogy mind a CompLex jogtárban olvasható Csődtörvény Nagykommentárja, mind a Juhász László által írt Magyar fizetésképtelenségi jog kézikönyve (HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest 2019, I. kötet 709. o.) azonos álláspontot tartalmaz azzal kapcsolatban, hogy a 2017. július 1. napját követően folyamatban lévő felszámolási eljárásokban a Cstv. 83/R. § (1) bekezdésének helyes értelmezése szerint a 120 napos szubjektív perindítási határidő alkalmazandó. A jogirodalomban csak azt illetően van vita, hogy a 120 napos határidő akkor is figyelembe vehető-e, ha 2017. július 1. napjáig letelt a korábbi 90 napos szubjektív perindítási határidő. A jelen eljárásban azonban ez a kérdés fel sem merül.
- [38] Az elsőfokú bíróság az eltérő jogi álláspontja folytán a Cstv. 83/R. §-át tévesen értelmezve helyezkedett arra az álláspontra, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdése szerinti perindítási határidő szempontjából a szubjektív megtámadási határidő hossza attól függ, hogy a támadott jogügyletet mikor kötötték. Ilyen rendelkezést a Cstv. nem tartalmaz.
- [39] Az elsőfokú bíróság azt helytállóan állapította meg, hogy a felperes képviseletében eljáró felszámoló esetében a tudomásszerzés időpontja 2018. április 3. (ezt az ítéleti megállapítást az alperesek nem támadták), ebből pedig az következik, hogy a 120 napos szubjektív perindítási határidő 2018. augusztus 1-jén a keresetlevél benyújtásakor nem telt el.
- [40] Az eltérő jogi álláspont folytán az elsőfokú bíróság a másodlagos kereseti kérelmet érdemben nem vizsgálta.
- [41] Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét az elsődleges kereseti kérelmet elutasító részében a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A másodlagos kereseti kérelmet illetően az elsőfokú bíróság az eltérő jogértelmezése folytán nem folytatta le a Cstv. 40. §-a körében a felek által felajánlott bizonyítási eljárást, a perfelvételi szakban csatolt írásbeli bizonyítékokat, az összecszerűséggel kapcsolatos további, a 74. sorszám alatti jegyzőkönyvbe foglalt felperesi bizonyítási indítványt nem értékelte. E körben nem a bizonyítási eljárás kiegészítésének, hanem teljes pótlásának van helye, ezért a másodlagos kereseti kérelmet elutasító részében az ítéletábra az elsőfokú ítéletet a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja alapján hatályon kívül helyezte.
- [42] A Pp. 341. § (2) bekezdése szerinti részítélettel elbírált kereseti kérelmet meghaladóan a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak érdemben vizsgálnia kell, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjára alapított másodlagos kereseti kérelem mennyiben megalapozott. E körben

le kell folytatnia a szükséges körben a felek által indítványozott bizonyítási eljárást, értékelnie kell a perfelvételi szakban már csatolt okirati bizonyítékokra a szükséges körben nyilatkoztatnia kell a feleket, majd a lefolytatott bizonyítási eljárást követően a bizonyítékok mérlegelésével kell állást foglalnia abban, hogy a perbeli szerződés a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontja szerinti feltételeknek megfelel-e, az I.r. alperes a többi hitelezőhöz képest előnyben részesült-e, ha igen ez az előny miből állt, valamint döntenie kell arról is, hogy a jogkövetkezmény vonatkozásában előterjesztett kereseti kérelem mennyiben megalapozott.